

STRUCTURA ȘI DINAMICA UTILIZĂRII TERENURILOR AGRICOLE ÎN ROMÂNIA

Nicolae ILINCA

Cuvinte cheie: structura fondului funciar agricol, dinamica utilizării terenurilor agricole, distribuția spațială, ponderea terenurilor agricole

Mots clè: la structure du fond foncier agricole, la dynamique de l'utilisation des terrains agricoles, la distribution spatiale, la pondération des terrains agricoles.

La structure et dynamique d'utilisation des terrains agricoles de la Roumanie. La structure de l'utilisation des terrains, dans la période 1990-2000, a été conditionné par la qualité des composants de l'environnement et des activités humaines. Les modifications produites dans la structure de l'utilisation des terrains ont visé le fond foncier agricole, les catégories d'utilisation: arable, viticole, arboricole et prairies.

L'analyse du degré de l'utilisation des terrains présente des contrastes données par la pondération des terrains agricoles sur les districts dans le cadre de la surface agricole du pays. L'explication réside dans la qualité du terrain, appréciée par le degré de fertilité, le degré de fragmentation, d'inclinaison et d'exposition des versants et la marche de relief.

L'indice d'utilisation des terrains agricoles montre une augmentation de 22 fois de la pondération des terrains inutilisés dans l'année 2000 par rapport à 1990. Les plus évidentes contrastes ont caractérisé les districts du sud et de l'est du pays, où la grande discordance d'entre l'étendue des surfaces agricoles et le nécessaire de main d'oeuvre potentielle a mené à l'apparition des terres en friche.

En même temps, se sont enregistré de nouveaux terrains agricoles dans l'année 2000 par rapport à 1990, grâce au réfection des prairies d'une part et à l'extension du pré sur les terrains défrichés et non boisés d' autre part.

Mutațiile produse, în perioada 1990-2001, în utilizarea terenurilor vizează structura, dinamica, suprafața și repartiția spațială și ponderea acestora la nivel național și pe județe.

1. Structura utilizării terenurilor a fost condiționată, în primul rând, de calitatea elementelor mediului și a activităților umane. Ca urmare, modificările produse în structura utilizării terenurilor au pus în evidență scăderi sau creșteri ale ponderii categoriilor de folosință la nivel național și pe județe sau localități.

Tabel 1. Structura fondului funciar agricol după modul de folosință a terenurilor în perioada 1990-2001 (ha)

ANUL	FOND FUNCJAR AGRICOL	CATEGORII DE FOLOSINȚĂ						PAIȘTI NATU-RALE
		ARABIL		VITICOL		POMICOL		
		FOND ARABIL	SUPRA-FEȚE CULTI-VATE	PATRI-MONIU	SUPRA-FEȚE CULTI-VATE	PATRI-MONIU	SUPRA-FEȚE CULTI-VATE ȘI PE ROD	
1990	14769028	9450395	9402113	277371	277371	313389	313389	4727873
1999	14730700	9358100	8493900	281100	251100	256700	193000	4834800
2000	14856800	9381100	8398468	272300	244915	254600	194729	4948800
2001	14798900	9370400	8842500	259100	244900	231800	207000	4937600

Reducerea suprafețelor cultivate s-a produs în anii 1990-1992, de la 9.450.395 ha la 8.909.100 ha. În perioada 1995-1998 media suprafeței arabile cultivate a fost de 9.034.000 ha, a urcat, în anul 1998, la 9.358.100 ha și 9.381.100 ha în anul 2000.

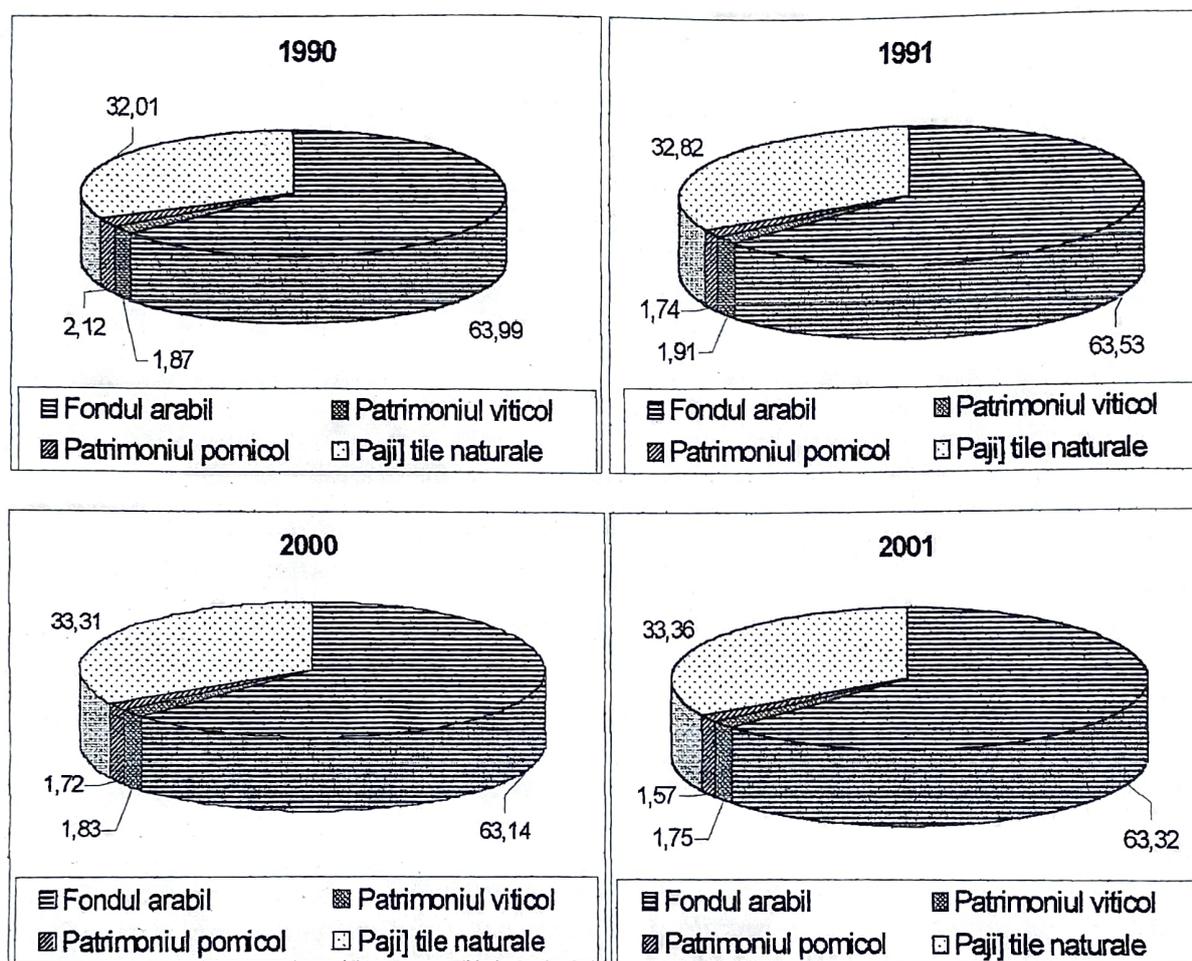

FIGURA 1. STRUCTURA FONDULUI FUNCJAR AGRICOL PE CATEGORII DE FOLOSINȚĂ (%)

De asemenea, s-au înregistrat scăderi ale patrimoniului viticol, de la 277.371 ha (1990) la 244.681 ha (2000) și ale patrimoniului pomicol, de la 313.389 ha (1990) la 194.729 ha (2000). În anul 2001 s-a înregistrat o refacere parțială a suprafețelor cultivate cu viță de vie (244 900 ha) și pomi fructiferi (207 000 ha).

Privitor la pajiștile naturale suprafețele acoperite cu pășuni au înregistrat o ușoară creștere de la 3.262.509 ha/1990 la 3.407.000 ha/2001, iar fânețele naturale de la 1.465.364 ha (1990) la 1.530.000 ha/2001 (tabel 1).

Explicația acestor modificări rezidă în procesul de trecere a suprafețelor agricole, într-o mare măsură, în domeniul privat, în proporție de peste 90%, a cărei capacitate de utilizare a terenurilor a fost incompletă. Necesarul de forță de muncă a fost deficitar, cu precădere în Câmpia Română, unde vetrele satelor golite, cu o populație îmbătrânită și cu mijloace de muncă insuficiente, s-au înconjurat de terenuri necultivate.

În al doilea rând, parcul de tractoare, mașini și utilaje agricole au fost insuficiente în raport cu cerințele lucrărilor agricole specifice culturilor și mărimii suprafețelor cultivate.

În al treilea rând, circulația juridică a terenurilor a înregistrat un ritm lent, de la 70.881 ha/1999 la 99.369 ha/2000 și 120.981 ha/sept. 2001, fapt care n-a permis accesul corespunzător la utilizarea unor suprafețe arabile, viticole sau pomicele.

În *structura fondului funciar agricol după modul de folosință* s-au produs modificări vizând ponderea categoriilor de utilizare a terenurilor pe cele patru domenii (fig. 1).

Astfel, modificările survenite comparativ cu anul 1990 se referă la creșterea ponderii suprafețelor acoperite cu pajiști naturale în anii 1999, 2000 și 2001, în detrimentul terenurilor arabile, viticole și pomicole (tabel 2).

Explicația acestui fapt rezidă în extinderea suprafețelor acoperite cu pășuni și fânețe naturale, ca urmare a asigurării necesarului de hrană pentru animale, în condițiile în care terenurile cultivate cu plante de nutreț s-au redus considerabil, de la 1.962.100 ha, în 1990 la 1.002.400 ha, în 2001. În același timp, suprafețele acoperite cu viță de vie și pomi fructiferi s-au diminuat și ponderea mai mică a acestora în totalul fondului funciar agricol a contribuit la reșezarea ponderii pajiștilor naturale, de la 32,01%, în 1990 la 33,36%, în 2001 (fig. 1).

Dinamica utilizării terenurilor agricole pune în evidență o descreștere a ponderii suprafețelor arabile, de la 63,99%, în 1990 la 63,14%, în anul 2000, după care s-a produs o ușoară refacere în 2001, la 63,32%.

Scăderea ponderii terenurilor arabile, la nivelul țării, a fost posibilă ca urmare a neincluzării în exploatarea agricolă a unor suprafețe, care au sporit continuu, de la un an la altul, de la 48.282 ha, în 1990, 864.200 ha, în 1999 și 982.632 ha în anul 2000.

Această situație caracteristică perioadei 1990-2000 s-a derulat pe fondul scăderii generale a numărului populației aptă de muncă, concomitent cu creșterea ponderii populației în vârstă, în mediul rural. Astfel, populația României a scăzut de la 23.206.720 locuitori, în 1990 la 22.458.012 locuitori, în 2000, în condițiile în care populația activă în agricultură, în 1990, era de 3.056.400 persoane, iar în anul 2000 de 3 522 500 persoane. În anii de referință, 1990 și 2000, balanța forței de muncă s-a înscris printr-un indice negativ, având în vedere că necesarul de forță de muncă a fost mult mai mare, în toată perioada 1990-2001, decât populația activă. Așa se explică gradul incomplet de utilizare a terenurilor, prin suprafețele necultivate sau necorespunzător folosite și cu producții foarte mici.

2. Analiza gradului de utilizare a terenurilor pe județe, în 1990, pune în evidență numeroase contraste, începând cu ponderea terenurilor agricole pe județe în cadrul suprafeței agricole a țării. Relevant este faptul că județele de câmpie dețin cele mai mari ponderi, de peste 3,00%, din suprafața agricolă a țării, începând cu Timiș (4,75%), Dolj (3,99%), Constanța (3,82%), Arad (3,45%), Teleorman (3,37%), Bihor (3,34%), Olt (3,01%). În același timp, județele de deal și munte, cu întinderi forestiere mari, înregistrează ponderile cele mai mici ale terenurilor agricole, între 1,0% și 2,0%: Covasna (1,26%), Dâmbovița (1,69%), Gorj (1,69%), Sălaj (1,61%), Vâlcea (1,70%), Vrancea (1,72%), Neamț, Bistrița-Năsăud, Prahova, Mehedinți. Desigur că mărimea suprafeței județului poate determina, prin calcul, valori variabile ale ponderii terenurilor agricole, chiar dacă județele se află, în totalitatea lor, în spații de câmpie, precum: Ilfov (0,65%), Giurgiu (1,85%), Brăila (2,58%), Ialomița (2,52%), Călărași (2,91%).

În anul 2000 s-au înregistrat modificări, marcate prin scăderi sau creșteri ale ponderii terenurilor agricole pe județe. Cele mai semnificative diferențe, marcate prin scădere, au vizat județele Timiș (3,97%), Dolj (3,72%), Arad (3,23%), Olt (2,91%), Călărași (2,16%), Bihor (3,23%), Giurgiu (1,43%), Gorj (1,85%), Harghita (3,01%), Hunedoara (3,18%), Iași (2,70%), Satu Mare (1,98%), Sibiu (1,93%). Ușoare creșteri ale ponderii suprafețelor agricole au caracterizat județele Buzău, Constanța, Maramureș, Neamț Suceava, Tulcea, Vâlcea, Vrancea, Ilfov (fig. 2).

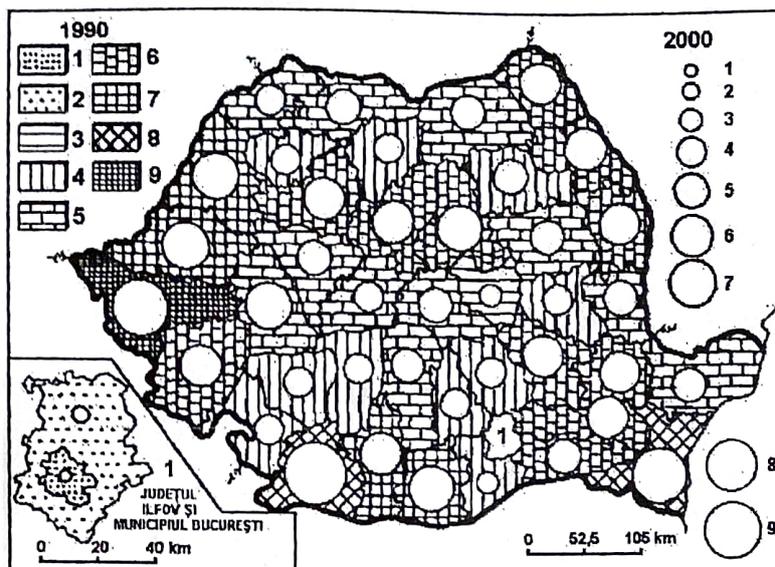

FIGURA 2. PONDEREA, ÎN SUPRAFAȚA AGRICOLĂ A ȚĂRII, A TERENURILOR AGRICOLE PE JUDEȚE (1990, 2000)

Anul 1990 și anul 2000(%): 1.0,0...0,5; 2.0,5...1,0; 3.1,0...1,5; 4.1,5...2,0;
5. 2,0...2,5; 6. 2,5...3,0; 7. 3,0...3,5; 8. 3,5...4,0; 9. peste 4,0.

Gradul de utilizare a terenurilor este mai evident exprimat prin proporția terenurilor cultivate și raportarea acestora la fondul agricol pe țară. Astfel, în seria valorilor foarte mici date de raportul dintre suprafețele cultivate și fondul agricol total au fost reprezentate, datorită întinderilor mici ale terenurilor agricole, județul Ilfov și municipiul București, apoi, datorită reliefului deluros și muntos, cu accesibilitate limitată pentru utilizarea agricolă a terenurilor, s-au înscris județele Alba, Sălaj, Covasna, Gorj, Harghita, Maramureș, Bistrița-Năsăud, Brașov, Caraș-Severin, Sibiu, Vâlcea, Vrancea și Hunedoara.

Valorile acestui raport sporesc pe măsură ce terenurile cultivate se desfășoară pe întinderi mai mari, atingând maximum în județele cu relief dominant de câmpie sau de podiș jos, precum Teleorman, Timiș, Dolj, Constanța, Olt, Brăila, Călărași, Ialomița, Arad, Bihor (fig. 3).

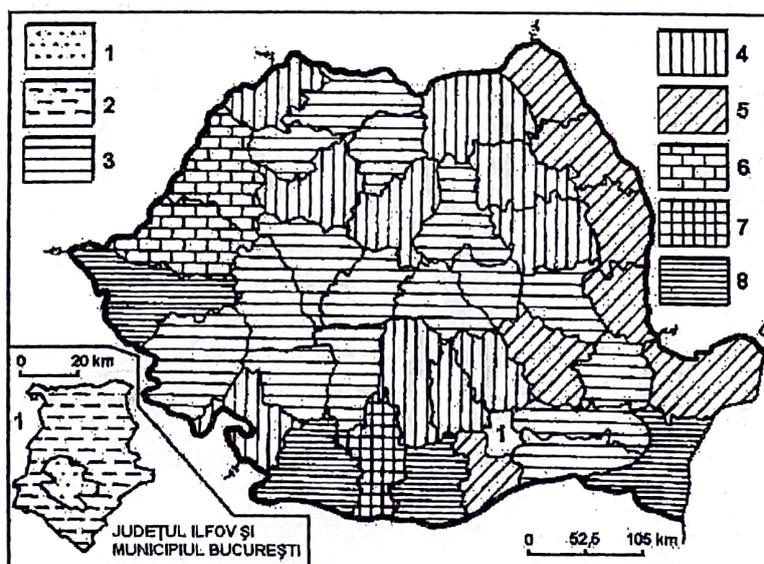

FIGURA 3. PONDEREA, ÎN FONDUL AGRICOL AL ȚĂRII, A TERENURILOR ARABILE (CULTIVATE) (1990-2000)

1. sub 1,0 %; 2. 1,0...1,5 %; 3. 1,5...2,0 %; 4. 2,0...2,5 %; 5. 2,5...3,0 %; 6. 3,0...3,5 %.

Pe de altă parte, ponderea terenurilor arabile în suprafața agricolă a județelor arată o anumită ordonare a acestora în funcție de proporția treptelor de relief. În al doilea rând,

ponderea terenurilor arabile în totalul fondului agricol național a scăzut de la 63,98%, în 1990 la 60,91% în 2000. Această evoluție se explică prin excluderea de întinse suprafețe arabile din categoria suprafețelor cultivate.

Acest fapt a caracterizat 33 de județe, în care s-au realizat extinderi ale suprafețelor din domeniile pajiștilor naturale, pentru care necesarul de forță de muncă pentru întreținere și valorificare este mult mai redus în raport cu celelalte categorii de folosință a terenurilor. O confirmare clară, în acest sens, o prezintă datele specifice județelor Arad, Cluj, Sibiu, Tulcea, Alba, Sălaj și Timiș, care au înregistrat descreșteri de 5,0 ... 9,0% în perioada 1990-2000 (fig. 4).

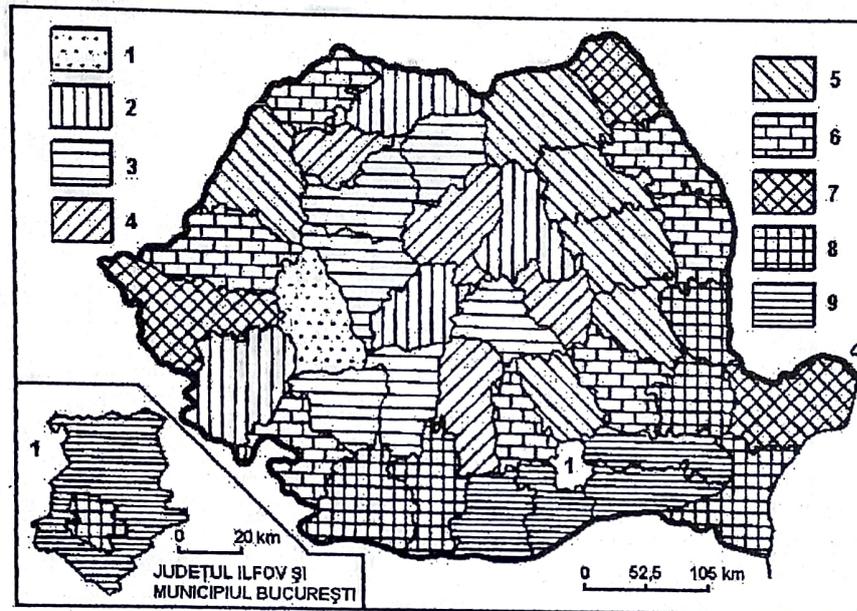

FIGURA 4. PONDEREA, ÎN SUPRAFAȚA AGRICOLĂ A JUDEȚELOR, A TERENURILOR ARABILE (CULTIVATE) (1990-2000)

1. sub 20 %; 2. 20,0...30,0 %; 3. 30,0...40,0 %; 4. 40,0...50,0 %; 5. 50,0...60,0 %; 6. 60,0...70,0 %; 7. 70,0...80,0 %; 8. 80,0...90,0 %; 9. peste 90,0 %.

În aceeași perioadă, creșterile de 0,01 ... 2,0% ale ponderii, pe județe, a suprafețelor cultivate au vizat 9 unități administrativ-teritoriale, repartizate în partea sudică a țării, în Câmpia Română și Podișul Dobrogei de Sud, precum și în spații adiacente, cu relief mai înalt. Sunt de menționat, în acest sens, județele Dolj, Prahova, Galați, Constanța și Ialomița.

Gradul de utilizare a terenurilor a atins ponderi de peste 90% în domeniul culturilor distribuite pe suprafețe arabile în spațiul Câmpiei Române: județele Călărași (95,32%), Ialomița (93,03%), Ilfov (95,56%), Giurgiu (92,14%) și Teleorman (90,73). Cele mai reduse ponderi, pe de altă parte, au caracterizat aria carpatică, unde spațiile județelor cu relief înalt s-au înscris prin valori reduse: Hunedoara (18,79%, în anul 2000), Caraș-Severin, Harghita, Maramureș, Sibiu (între 20,0 și 30,0%), Alba, Bistrița-Năsăud, Brașov, Cluj, Gorj, Vâlcea (între 30,0 și 40,0%), Argeș, Covasna, Mureș, Sălaj (între 40,0 și 50,0%).

Calitatea terenului, apreciată prin gradul de fertilitate, gradul de fragmentare, de înclinare și de expunere a pantelor, treapta de relief căreia îi aparține, constituie, de asemenea, o condiție determinantă a modului de utilizare a suprafețelor agricole pentru culturile viticole și pomicole.

Patrimoniul viticol, în ușoară descreștere ca suprafață, a înregistrat o modificare a ponderii de la 1,87% (1990) la 1,72% (2000) și 1,57%, în anul 2001. Acest fapt este o urmare a dezafectării unor terenuri viticole slab productive și înlocuirii cu alte culturi de plante sau a abandonării altor spații viticole datorită absenței forței și mijloacelor de muncă specifice.

Suprafețele viticole pe județe sunt reduse, motiv pentru care ele reprezintă ponderi subunitare. În cifre absolute, județele Vrancea (28737 ha, în 1990 și 27630 ha, în 2000), Galați (22877 ha, în 1990 și 19212 ha, în 2000), Dolj (16037 ha și 17046 ha), Vaslui (19919 ha și 15940 ha), Buzău (13950 ha și 15797 ha), Constanța (17937 ha și 14611 ha), Iași (13216 ha și

10780 ha), cu cele mai întinse arii viticole, confirmă, fie reducerea patrimoniului viticol, fie creșterea acestuia, în funcție de interesul pentru această practică agricolă, de eficiența economică, de necesarul de forță de muncă și calitatea acesteia.

Cât privește ponderea terenurilor viticole în suprafața agricolă a județelor sunt de remarcate, pentru cei doi ani de referință (1990 și 2000) și, în general, pentru perioada 1990-2001, trei grupări de valori (fig. 5):

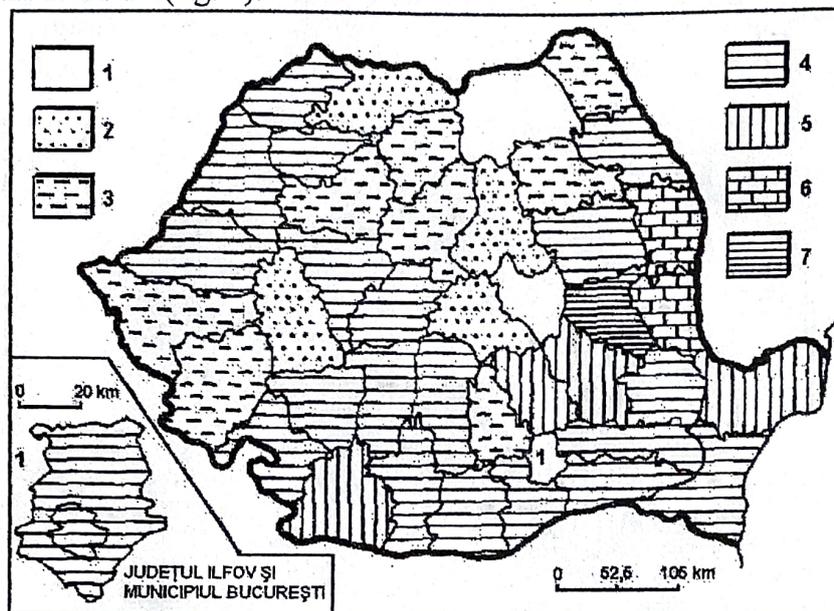

FIGURA 5. PONDERA, ÎN SUPRAFAȚA AGRICOLĂ A JUDEȚELOR, A TERENURILOR VITICOLE (1990-2000)

1. fără suprafețe viticole; 2. sub 0,1 %; 3. 0,1...1,0 %; 4. 1,0...3,0 %; 5. 3,0...5,0 %; 6. 5,0...7,0 %; 7. peste 11,0 %.

- județele cu suprafețe reduse de viță de vie, repartizate în zona montană sau în extremitatea nordică a țării, cu climă puțin favorabilă acestei culturi, cu o pondere mai mică de 0,1% (Maramureș, Brașov, Harghita, Hunedoara) și între 0,1 ... 1,0% (Botoșani, Bistrița-Năsăud, Caraș-Severin, Cluj, Neamț, Mureș, Dâmbovița). Datorită condițiilor de climă restrictive, în județele Suceava și Covasna nu se practică cultura viței de vie.

- cu valori ridicate s-au înscris județele Buzău, Dolj, Iași, Prahova, Tulcea (3 ... 5%), Vaslui, Galați (5,0 ... 7,0%) și Vrancea (peste 11,0%).

- valorile medii (1,0 ... 3,0%) vizează 20 de județe și municipiul București.

De altfel, ponderea terenurilor viticole în suprafața viticolă a țării subliniază aceste deosebiri cantitative, impunându-se județele Vrancea (10,36%), Galați (8,24%), Vaslui (7,18 %), Dolj (5,78%), Buzău (5,02%), în timp ce suprafețele cele mai reduse privesc județul Brașov (16 ha), municipiul București (66 ha), județele Hunedoara (63 ha), Harghita (77 ha), Maramureș (246 ha) și Cluj (407 ha).

Patrimoniul pomicol a înregistrat, de asemenea, o scădere evidentă, în perioada 1990-2001, de la 2,12% (313389 ha) la 1,72% (2000) și 1,57% (2001), respectiv 254600 ha și 231800 ha.

În totalul suprafeței agricole s-au poziționat, cu ponderea cea mai mare, în utilizarea terenurilor pentru cultura pomilor fructiferi, județele Argeș, Vâlcea, Prahova, Caraș-Severin, Buzău, Dâmbovița, Bistrița-Năsăud, Iași, Gorj, Mehedinți. S-au produs și mutații în fondul pomicol, prin dezafectarea unor suprafețe acoperite cu pomi fructiferi, patrimoniul fiind afectat mai mult în județele Dolj, Olt, Sălaj, Timiș, Vaslui.

Numai în cazul a două județe – Harghita și Ilfov – s-au înregistrat creșteri ale suprafețelor pomicole, care au modificat ponderea de la 0,010% la 0,011% (Harghita), respectiv de la 0,004% la 0,005% (Ilfov).

În evoluția patrimoniului pomicol, în perioada 1990-2000, s-au înregistrat modificări esențiale în ponderea terenurilor pomicole a județelor în raport cu suprafața pomicolă a țării.

Astfel, în 18 județe și municipiul București suprafețele pomicole au crescut, variabil, mai evidente fiind plusurile înregistrate în județele Argeș, Vâlcea, Caraș-Severin, Maramureș. De asemenea, după ponderea terenurilor pomicole în suprafața totală pentru anul 1990, s-au impus județele cu valori reduse (0,01 ... 1,0%), repartizate în zone de câmpie, unde pomicultura nu reprezintă o prioritate economică sau tradiție, în timp ce terenurile arabile sunt dominante. Se includ în această categorie județele Alba, Brașov, Brăila, Călărași, Galați, Covasna, Giurgiu, Harghita, Ialomița, Teleorman, Tulcea, Ilfov și municipiul București (fig. 6).

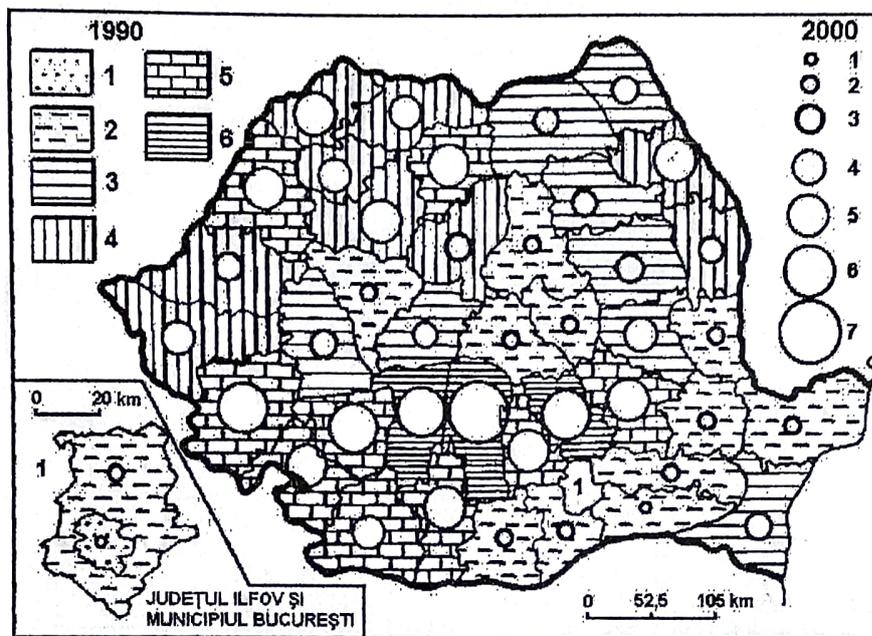

FIGURA 6. PONDEREA, ÎN SUPRAFAȚA POMICOLĂ A ȚĂRII, A TERENURILOR POMICOLE PE JUDEȚE

Anul 1990: 1. 0,01...0,1 %; 2. 0,1...1,0 %; 3. 1,0...2,0 %; 4. 2,0...3,0 %; 5. 3,0...5,0 %; 6. 5,0...10,0 %;
Anul 2000: 1. sub 0,1 %; 2. 0,1...1,0 %; 3. 1,0...2,0 %; 4. 2,0...3,0 %; 5. 3,0...5,0 %; 6. 5,0...10,0 %; 7. 10,0...12,0 %.

În seria valorilor înalte sunt reprezentate județele Argeș, Prahova, Vâlcea (5,0 ... 10,0%), Bihor, Bistrița-Năsăud, Buzău, Caraș-Severin, Dâmbovița, Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt (3,0 ... 5,0%). Alte 17 județe au înregistrat ponderi medii de 1,0 ... 3,0%.

Pentru anul 2000 s-au înregistrat modificări ale valorilor ponderii suprafețelor pomicole în patrimoniul pomicol național. Gradul de utilizare a terenurilor prin pomicultură a scăzut în județul Călărași, acesta fiind inclus în seria valorilor mai mici de 0,1%. În același mod au trecut în seria valorilor mai mici județele Arad, Mureș, Vaslui, Dolj, Satu Mare, Caraș-Severin, Gorj, în timp ce ponderile au crescut în județele Vrancea, Cluj, Iași.

Raportate la suprafața agricolă, terenurile pomicole au constituit ponderi importante în județele Argeș (8,41%), Vâlcea (8,29%), Prahova (6,17%) și Gorj (5,26%), iar cele mai reduse în județele Călărași (0,19%), Teleorman (0,31%), Ialomița (0,46%), Harghita (0,37%), Giurgiu (0,45%), Brăila (0,38%) etc.

Domeniul pajiștilor naturale are o mai largă reprezentare teritorială decât suprafețele viticole și pomicole. Necesarul de pășuni și fânețe este diferențiat de la un județ la altul și, în funcție de condițiile de relief, climă și sol, acestea au o pondere importantă în baza furajeră și în gradul de utilizare a terenurilor.

O primă caracteristică este dată de faptul că spațiile cu pajiști naturale s-au extins, cu suprafețe reduse, totalizând 220 927 ha, ceea ce, în medie, reprezintă o creștere de 5260 ha/județ. Creșterile suprafețelor cu pășuni și fânețe au vizat 35 de județe, cele mai relevante fiind cele din aria deluroasă și montană, precum: Vâlcea, Vaslui, Tulcea, Mureș, Maramureș, Hunedoara, Harghita, Gorj, Cluj, Bihor, Caraș-Severin, Brașov, Argeș, Arad și Alba.

S-au înregistrat, de asemenea, și scăderi ale suprafețelor cu pajiști naturale (Dolj, Ialomița), în condițiile aplicării prevederilor Legii nr. 18 sau au rămas nemodificate, tot în partea sudică a țării: Brăila, Giurgiu, Galați, Ilfov.

Privitor la raportul dintre suprafețele acoperite cu pajiști naturale și suprafața agricolă, cele mai ridicate ponderi revin județelor din aria carpatică: Harghita (peste 2,30%), Hunedoara (1,93%), Maramureș (1,66%), Caraș-Severin (1,91%), Cluj (1,69%) și Alba (1,40%). În același timp, cele mai reduse ponderi ale suprafețelor cu pajiști caracterizează spațiile de câmpie, cu pondere ridicată a terenurilor arabile: Giurgiu (0,06%), Brăila (0,23%), Ilfov (0,01%), Teleorman (0,23%), Călărași (0,04%), municipiul București (0,002%), Ialomița (0,13%), Olt (0,23%).

Față de suprafața totală de pajiști a țării, județele dețin fonduri variate de pășuni și fânețe, care ating maximum în Harghita (6,6%) și Hunedoara (5,32%) și minimum în Ilfov (0,036%) și municipiul București (0,006%). Aceste valori externe s-au menținut și în 2000, marcând o pondere mai mare: 6,65% (Harghita), 5,41% (Hunedoara) și 5,36% (Caraș-Severin) și coborând până la 0,0035% (Ilfov).

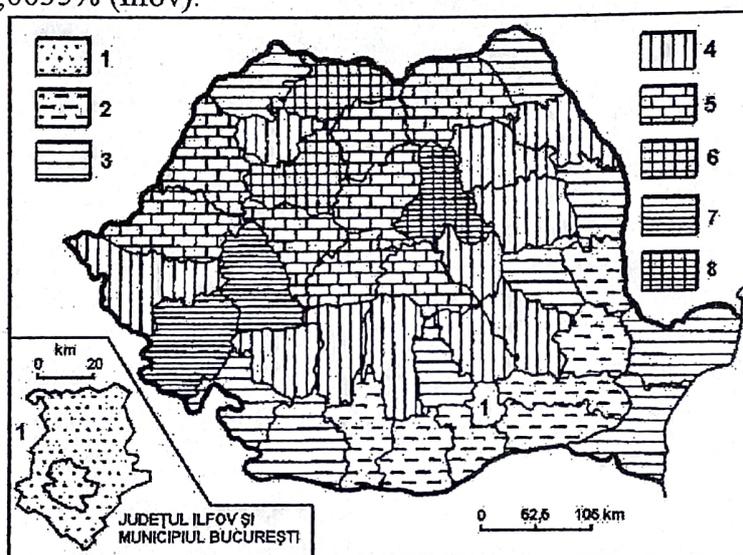

FIGURA 7. PONDEREA, ÎN SUPRAFAȚA TOTALĂ A PAJIȘTILOR NATURALE, A TERENURILOR CU PAJIȘTI NATURALE PE JUDEȚE (1990-2000)

Analiza ponderii terenurilor acoperite cu pajiști naturale pune în evidență grupe valorice, care confirmă modurile variate de utilizare a terenurilor (fig. 7). Distribuția valorilor conduce la ierarhizarea județelor, marcată prin congruența teritorială a ponderilor reduse cu unitățile de relief jos, în care dominanta o reprezintă terenurile arabile, a ponderilor medii cu regiunile de deal și de podiș și a ponderilor înalte cu zonele montane. Ca atare, valorile de până la 1,5% caracterizează spațiile de câmpie, iar cele care depășesc 3,5% se includ în zona carpatică, începând cu Harghita, Hunedoara, Caraș-Severin, Maramureș, Bistrița-Năsăud, Brașov și Sibiu.

1. sub 0,1 %; 2. 0,1...1,0 %; 3. 1,0...2,0 %; 4. 2,0...3,0 %; 5. 3,0...4,0 %; 6. 4,0...5,0 %;
7. 5,0...6,0 %; 8. peste 6,0 %

3. Indicele de utilizare a terenurilor agricole este fondat pe valori diferite ale măririi suprafețelor neutilizate, astfel că acesta a evoluat de la 0,32%, în 1990 la 7,20%, în anul 2000, ceea ce reprezintă o creștere de peste 22 ori a terenurilor neutilizate față de 1990.

Analiza indicelui de utilizare a terenurilor agricole pe județe scoate în evidență ponderea și mărimea variată a suprafețelor necultivate, care s-au aflat într-o continuă creștere în perioada 1990-2001.

Cele mai relevante contraste au caracterizat județele din părțile sudică și vestică ale țării, unde discrepanța mare dintre mărimea suprafețelor agricole și necesarul de forță de muncă potențială a generat posibilitatea abandonării unor terenuri și apariția pârluagelor, cu precădere în județele Călărași, Giurgiu, Dolj, Teleorman, Timiș, Arad, Satu Mare (fig. 8).

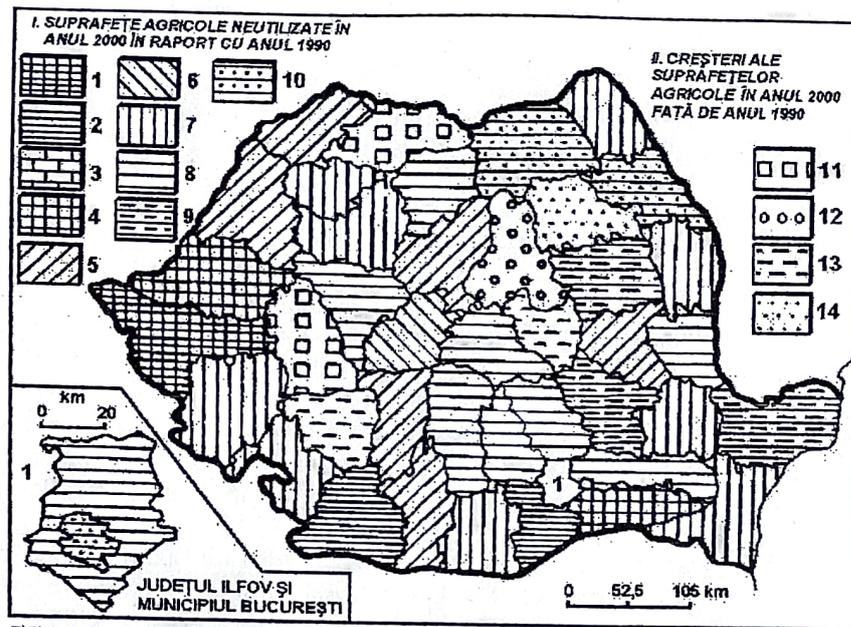

FIGURA 8. GRADUL DE UTILIZARE A SUPRAFEȚELOR AGRICOLE

I. SUPRAFEȚE AGRICOLE NEUTILIZATE ÎN ANUL 2000 FAȚĂ DE 1990. 1. peste 150 000 ha; 2. peste 73 000 ha; 3. 60 000 - 70 000 ha; 4. 50 000 - 60 000 ha; 5. 40 000 - 50 000 ha; 6. 30 000 - 40 000 ha; 7. 20 000 - 30 000 ha; 8. 10 000 - 20 000 ha; 9. 5 000 - 10 000 ha. 10. sub 5 000 ha. II. CREȘTERI ALE SUPRAFEȚELOR AGRICOLE ÎN ANUL 2000 FAȚĂ DE 1990. 11. 80 000 - 100 000 ha; 12. 10 000...15 000 ha; 13. 3 000...7 000 ha; 14. 447 ha.

Pe de altă parte, județele de munte, cu spații întinse acoperite cu pajiști și cu populație rară, au înregistrat neconcordanțe între suprafețele agricole și resursele de muncă. Astfel, suprafețe agricole întinse neutilizate au atins un maximum în anul 2000 comparativ cu anul 1990. Peste 150 000ha din fondul agricol al județului Timiș au constituit terenuri neutilizate, după care județele Dolj și Giurgiu cu peste 73 000ha fiecare, județul Călărași cu peste 50 000ha etc.

Pe de altă parte, în șase județe cu relief dominant de munte și deal, s-au înregistrat plusuri de teren agricol în anul 2000 față de 1990. Acest fapt se explică prin extinderea sau refacerea pajiștilor naturale, practică reclamată de asigurarea necesarului de hrană pentru animale, ca urmare a reducerii suprafețelor cultivate cu plante de nutreț. Totodată, terenurile defrișate și neîmpădurite au trecut, în mare parte, din sfera domeniului privat în categoria pajiștilor naturale.

BIBLIOGRAFIE

- Nimigeanu, V.(2001), *Romania. Populație. Așezări. Economie*, Editura Universității "A.I. Cuza", Iași, pag. 91-92
- * * * (1984), *Geografia României, II, Geografia umană și economică, Structura terenurilor agricole*, pag. 329-330, Ed. Acad. R.S.R.
- * * * (1990, 1995, 2000), *Informații statistice expeditiv*, Romania, Institutul Național pentru Statistică
- * * * (1991, 1996, 2000), *Anuarele Statistice ale României*.